

Forfatter: Wied, Gustav

Titel: I KUPÉEN

Citation: Wied, Gustav: "I KUPÉEN", i Wied, Gustav: *Menneskenes Børn. Silhuetter. 1966*, udg. af Villadsen ; Christensen , Rosenkilde og Bagger, 1966-, s. 219. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-wied02val-shoot-workid74370.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Menneskenes Børn. Silhuetter. 1966

I KUPÉEN

Nej! sagde han og rystede energisk paa Hovedet - tro bare aldrig det! et Fruentimmer er li'som en toaars Plag: hun skal køres stramt fra Begyndelsen, ellers splintrer hun sgu baade Stænger og Forsmæk og det hele!

- Naa-aa, der er vel Forskel paa dem.

- Sgunte meget! aldrig meget! de er durkdrevne lige ud til Neglene allesammen. No'en viser Indholdet straks og lamenterer og skriger op og vender det hvide ud af Øjnene for et godt Ord. Men det er endda ikke de værste! de er sgunte de værste! næi, disse hersens Smaakyllinger, som i deres Tale og Gebærder er li'som Honning og sød Fløde, og som saa triveligt nok kan lægge Hovedet paa Siden og smidske med Øjnene som en kælen Spædekalkv, se de er de værste! Aa Gu' bevares, hvor jeg har studeret dem! Ser De, unge Herre, naar man saadan render Land og Rige rundt og kigger ind baade ad Hoveddøren og Køkkendøren og Vandhusdøren med, ha'de jeg nær sagt, saa ser man meget mellem Morgen og Morgen, som andre Mennesker holder for Løgn, naar man fortæller dem det; og saa priser man sin Gud og Skaber, at man aldrig har været saa endegal, at man har knyttet sig til et Fruentimmer for no'en længere Tidsregning a' Gangen! -
- Er De med Forlov gift kanske?

- Næi - - -

- Saa gør 'et ikke, si'er jeg, saa gør 'et aldrig!

- Naa-aa - - -

- Ja jeg si'er 'et bare en'engang: gør 'et aldrig, si'er jeg! for ingen Mennesker véd, hvad de gaar ind til i Ægtestanden! 220 ingen dødelig véd det! Hun kan være nok saa blødmulet og klejn, før Præsten har slaaet Korsets Tegn oppe ved Alteret, er hun først bleven alene med Gemalen, saa ta'er hun sgu Bælgvanterne a', og saa sidder Klørerne dér nok saa nydelig paa Rad fem paa hver Finger, og saa regner jeg endda ikke Tæerne med!

- Fem paa hver *Haand!* indvendte jeg.

- Fem paa hver Haand, ja naturligvis! Sa'e jeg fem paa hver *Finger?* ja man snakker jo sommetider over sig! - - Næ, men De maa nu ikke tro, unge Herre, at fordi De hører til de højere Klasser, at De a' den Grund slipper gesvindtere fra det end som vi andre! et Kvindfolk er et Kvindfolk, hva' enten hun saa skrider rundt i Silke eller Vammel! tro De paa det! Aa Gu' bevares ja, jeg har saamænd personlig kendt de fineste Herregaardsfruer, der lurendrejede deres Mand, saa Sveden rendte ned a' ham, og de kørte endda baade med Kusk og Tjener og fire Heste baade paa Besøgelse og i Kirke! Og hvis jeg maa tale rent ud uden at fornærme Dem, saa vil jeg frit hen være saa dristig at paastaa, at de fine er de *værste* paa det Omraade! for ser De, deroppe i de Klasser er der no'et de kalder "Kærlighed" og "Elskov" og saadan no'et med no'et paa, som vi simplere Folk ikke kender til nede hos vos; for naar vi ta'er en Kone, saa er 'et for at faa et Fruentimmer i Huset til at gøre dit og dat, som et Mandfolk ikke har Haandlav til! men naar *de* gifter dem, saa er 'et for at Kvinden, hun kan sidde paa Stas og brodere Morgensko og Tøfler og disse hersens Slomrepuder i Sofaerne. Men se det bli'er jo kedeligt i Længden, forstaa De, begribeligvis kan De nok tænke, for hvorfor Fanden skal ikke Fruentimmerne li'saagodt arbejde i deres Ansigts Sved som vi andre efter Syndefaldet? Og saa er 'et, at de henfalder til baade det ene og det andet og læser disse skidt Romaner, der gør dem spiltossede og faar dem til at ryge baade Cigarer og Cigaretter og holde Kapellaner li'som Præstekoner, naar den gamle ikke kan funksjonere mere! Næ-i, det er sgunte Smaafolk, der er de værste i det Kapitel, det kan De rolig sætte Fingren i Øjet paa; for de har jo ikke Tid, ser De, skal jeg sige Dem! og viser de osse imellemstunder *Tilbøjeligheder*, saa gi'er Man- 220 221 den dem simpelthen en Opmuntring, for Manden er sgu da Kvindens Hoved, som skrevet staa! og Fruentimmer og Børn og Hunde, de skal ha' dereè Strabans engang imellem for at lyde Respekten!

Jeg sad stille lyttende paa Sædet ligeoverfor den lille snakkende Mand, som var kommen ind i Kupéen med sin Bissekræmmerkasse paa Ryggen og sin Støttekæp i Haanden. Vi var falden i Passiar sammen først om Vind og Vejr og Regn og Tørke; men saa havde han paa én Gang kastet sig over "Fruentimmerne", og jeg lod ham udvikle sig, thi man skal lære, saalænge man lever. Det var paa tredje Klasse, vi kørte, og Kupéen var fuld af rejsende, baade Mænd og Kvinder. Men han lod sig ikke genere; han talte højt og gestikulerede som en Mand, der er vant til at have Auditorium. Og han høstede da ogsaa baade Nik og svedne Smaagrin fra de mandlige Tilhørere omkring os. Kvinderne forholdt sig jo lidt mere kølige.

- De raader mig altsaa fra nogensinde at indlade mig paa Ægteskab? spurgte jeg.

- Ja-a-a! sagde han - det véd Gu', jeg gør! det kan De stole paa, Herre! for Ægteskabet det er akkurat li'som at sætte to Faar sammen i ét Tøjr: de river og slider i 'et, og det ene vil den ene Vej, og det andet vil den anden Vej, og saa ligger de og trimler rundt begge to og gisper og hvæser og stønner og lamenterer med Tungen en hal' Alen ude a' hver sin Hals!

- Naa-aa, jeg har da set Faar, der græssede meget pænt og fredeligt sammen.

- Saa-aa, har De det? Men saa har De vist osse kun set paa dem en lille Tid a' Gangen, for De kan være evig forvisset om, at binder man to levende Væsner sammen, saa vil der altid komme den Stund, hvor de helst vil gaa hver sin Vej, tro De paa det! Og *holder* de sammen, saa gaar 'et gerne i Strid og Splid fra Morgen til Aften og Morgen igen! Eller osse saa nydelig stille og roligt, at alle Mennçsker, der kommer paa Besøj, si'er: næ-æ, hvor de to dog lever smukt og godt med hinanden, det er rigtig en hel Fornøjelse og se! - Men det er Løgn og Bedrag, skal jeg sige Dem, unge Herre! for nu skal jeg sige Dem én Ting: *Han* har 222 gi'et efter og finder sig i, at hun kører Hestene for Husfredens Skyld, ser De, for et Mandfolk er jo gennemgribende mere fredsommelig saadan end et Fruentimmer! der skal jo en ren Satan til at maale sig op med et Kvindfolk i Længden! de er sejlivede, er de, meget værre end som en Kat, der skal hænges! allerbedst som man tror, at man har faaet Krammet paa dem, saa si'er de: miau-u sprut fut! og saa har man Klørne i Øjnene.

- Men kan dog ikke undertiden Manden være den værste? spurgte jeg.

- Nej vist ikke kan han ej! sagde Bissekræmmeren og slog afværgende ud med Haanden - det er altid Fruentimmerne, der skyder den første Kanon a'! Og jeg for min Part tror nu, at Vorherre har været i snavs Humør, da han lavede Eva af dette hér Ribben; eller osse har der været Benedder eller andet Skidteri i det! - Ikkesandt Karlfolk her rundt omkring? appellerede han til Passagererne - har jeg ikke Ret?

- Gu' har Du saa, Espensen! sagde en stor, svær Bondemand og puffede svedent sin Kone i Siden - Du har sgu Ret! hva' Mutter? hæ, hæ!

- La' være Morten! jeg vil ikke ha' 'et! snerrede Konen. Lokomotivet peb, og Toget bremsede.

- Ja nu er vi ved Grænge, sagde Bissekræmmeren og gav sig til at pusle med sin Kramkiste - og hér skal jeg a': jeg skal a' Nystedkanten til. - - Farvel Folkens, og lad mig nu se, at I ligger Jer mine Ord paa Hjertet!

Da Manden var staaet ud, og Toget igen havde sat sig i Bevægelse, sagde den føre Bondemand henvendt til mig:

- Det er nu mærkelig med Lars Espensen, for man kan aldrig snakke ti Ord med ham, forinden, at han skal rakke ned paa Fruentimmerne!

- Ja-a, sagde jeg - hvad mon Grunden kan være?

- Det er sandelig den, sagde en lille, klarøjet og rød musset Feriestudent, der sad klemt op i et Hjørne af Kupéen - og foran paa Maven holdt han en "Natsæk", der var broderet med røde Roser, hvide Liljer og blaa Forglemmigejer - Grunden er sandelig den, sagde han - at Hr. Espensen ikke *kender* Kvinden!